

bejde i denne Sag. Jeg vil ikke heller tilbageholde, at blandt de Ytringer, som den højtærede Kultusminister fremsatte for et Øjeblik siden, var der en angaaende Præsternes Stilling til Loven af 1894, som jeg mener har gjort det berettiget, at Kultusministeren har været betænkelig over for denne Lov. Den højtærede Kultusministers Ytring gjorde mig det klart, hvad jeg i øvrigt nok kunde se i Førvejen, at det er berettiget, naar der fra den Side har været næret nogle Betæneligheder. Men dette maa opfordre os saa meget mere til at arbejde for, at der kan komme en anden Løsning.

Nu har jo den ærede Finansminister i Dag meddelt os, at han vil søge indhentet Oplysninger, og at han vilde bearbejde denne Sag yderligere og derefter, naturligvis for saa vidt det kom til at staa til ham, forelægge Resultaterne af disse Undersøgelser. Det er jo alt sammen meget godt, men det forekommer mig, at denne Udtalelse af den højtærede Finansminister staar i Forbindelse med den Art Opfattelser, som jeg ved næres af ham og ogsaa paa andre Steder, og som har givet mig Ret til at udtale mig, som jeg ofte har gjort det om disse Skatteforslag, idet jeg har udtalt en stærk Beklagelse af, at man ikke for længe siden har taget disse Spørgsmaal op til Bearbejdelse og Undersøgelse og behandlet dem paa en saadan Maade, at vi for længe siden have kunnet faa dem frem til en Afgørelse. Og det forekommer mig ogsaa, at det, vi nu hørte af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), indeholder en Bekræftelse af, at jeg har Ret, naar jeg udtaler disse Beklagelser. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds udtalte jo for et Øjeblik siden den Forhaabning, at vi om tyve Aar vilde have et mere demokratisk Folkevalg, og at vi om tyve Aar kunde være fri for at have noget Landsting, og saa haabede det ærede Medlem, der skulde være en ganske anden Situation for Behandling og Afgørelse af Spørgsmaal som det, der her ligger for. Hvorvidt dette vil være Tilfældet om tyve Aar, skal jeg ikke tillade mig at have nogen Formening om; saa langt ind i Fremtiden, skønner jeg ikke, jeg kan se, og andre Medlemmer kunne vel heller ikke. Men ser jeg paa den Vækst, det ærede Medlems Parti har haft blandt os i de senere Aar, en Vækst, for hvilken jeg i ikke ringe Grad lægger Skylden paa de Forsyndelser, som ere begaaede paa de Omraader, vi have behandlet i disse Dage, Forsyndelser fra Magthavernes, Ministerier-

nes, Side, forekommer det mig, at en saadan Ytring fra det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds, der i saa meget bekræftes ved, hvad der foregaar iblandt os, maa være en Opfordring til, at man for Alvor tager saadanne Spørgsmaal op og viser den efter min Mening nødvendige Imødekommen mod de Samfundsklasser, hvis Interesser det her drejer sig om, thi det er det sikreste Middel til at forhindre, at det ærede Medlems Forhaabning om, hvad der vil ske om tyve Aar, gaar i Opfyldelse.

N. Andersen: Jeg skal lige saa lidt som den sidste Taler komme ind paa Suppositioner om, hvorledes Situationen vil blive om 20 Aar, men jeg kan i alt væsentligt være enig i de Udtalelser, der fra mange Sider, ikke mindst fra den ærede Ordførers, ere fremkomne om Beskaffenheden af den Byrde, der hviler paa en vis Del af Befolkningen i Form af Tiende. Jeg kan være enig i, at Tiendeydelsen er en af de Skatteformer, der er, om man end ikke vil bruge saa stærkt et Ord som den ærede Ordfører og sige en af de af Befolkningen mest forhadte, saa dog — jeg vil hellere bruge et andet Udtryk — er allermindst yndet af alle Skatteformer. Jeg er derfor ganske klar over, at vi ville foretage en Handling, der vil vinde almindelig Tilslutning blandt den store Landbefolkning, naar vi bestræbe os for at komme til en endelig Afgørelse af det i Menneskealdre omkvæstionerede Tiendespørgsmaal. Jeg husker endnu fra min Barndom, med hvilke uvillige, næsten hadske Øjne man saa paa den Mand, der kom for at foretage den fornødne Inkquisition ved Sommerens Slutning om, hvor mange Kalve, Lam, Føl osv. der vare fødte i Sommerens Løb, for deraf at bestemme, hvilken Afgift af den Art der skulde ydes af den paagældende Ejer. Det er i det hele taget ganske rigtigt, hvad der er sagt fra mange Sider, at ved Tiendeydelsen føler Landbefolkningen sig delt i to Klasser, en Over- og en Underklasse, og det er ikke hensigtsmæssigt at opretholde denne Tilstand i Landet længere end nødvendigt.

Jeg er derfor ganske enig i, at der gøres Bestræbelser for at komme til en forsvarlig og fornuftig Ordning i saa Henseende. Men jeg er vedblivende af den Anskuelse, at man ogsaa paa dette Omraade kan købe Guld for dyrt, og at man køber en Tiendeafløsning for dyrt, naar man kapitaliser Tiendens Værdi med 25, og det er jo faktisk det, man gør. Den